

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

08 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,
a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bolduratu Vasile și de avocatul Canțir
Mihail în numele succesorului părții vătămate, Melkonean Maria, prin care se solicită
casarea sentinței Judecătoriei Strășeni din 19 ianuarie 2015 și deciziei Colegiului penal al
Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2015, în cauza penală în privința lui

***Malic Alexandru Nicolai**, născut la 24.10.1989,
domiciliat r-nul Strășeni, sat. Zubrești.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 28.10.2013 – 19.01.2015 (prima instanță);*
- 2. 06.02.2015 – 28.05.2015 (instanța de apel);*
- 3. 18.08.2015 – 08.12.2015 (instanța de recurs ordinar).*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 19 ianuarie 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în temeiul art. 364/1 Cod de procedură penală*, Malic Alexandru a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4), 90 Cod penal la 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 4 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Melkonean Maria a fost admisă parțial și s-a încasat de la Malic Al. în beneficiul lui Melkonean M. prejudiciul material – 25000 lei, prejudiciul moral – 75000 lei și cheltuieli de asistență juridică – 3000 lei, iar în total – 103000 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, inculpatul Malic Alexandru la 10.06.2013, în jurul orei 02:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fapt confirmat prin procesul-verbal de constatare a stării de ebrietate din 10.06.2013 și a rezultatului testării la alcotestul Drager 8510 RO, prin care la Malic Al. s-a stabilit concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat în cantitate de 0.52 mg/l și prin Raportul de constatare medico-legală nr. 907 din 13.06.2013, prin care s-a stabilit concentrația de alcool în sângele acestuia în cantitate de 1,33 g/l, încălcând prevederile pct. 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 375 din 13.05.2009, în vigoare de la 15.07.2009, conform căruia conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul dacă a consumat băuturi alcoolice, droguri sau alte substanțe contraindicate conducerii, pct. 45 al RCR care prevede că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și deplasându-se pe drumul local L 444, dintre satele Recea-Zubrești, r-nul Strășeni, cu automobilul de model „VOLKSWAGEN GOLF”, cu n/î STAT 136, ce aparținea cu drept de proprietate lui Malic Larisa, nu s-a isprăvit cu controlul volanului și ieșind pe acostament s-a

tamponat cu partea laterală stîngă a automobilului într-un arbore de pe marginea traseului menționat.

Drept consecință a acțiunilor comise de Malic Al., pasagerului Melkonean Astrik i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1670 D din 22.08.2013 vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora partea vătămată Melkonean A. a decedat.

3. Procurorul a atacat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui Malic Alexandru în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa de 5 ani și 4 luni închisoare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului a indicat că, instanța nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare ale pedepsei penale, în special, că lui Malic Al. i s-a incriminat comiterea unei infracțiuni care face parte din categoria celor grave, că nu s-a căit sincer de cele comise și nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune. Consideră că instanța i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blîndă, neîntemeiat aplicînd prevederile art. 90 Cod penal.

Inculpatul după comiterea infracțiunii pînă în prezent față de rudele victimei și succesoriului legal nu a conștientizat pericolul social al faptei comise, nu a reparat prejudiciul cauzat.

Circumstanțele cauzei permit a concluziona că, prin pedeapsa prea blîndă stabilită de către instanță nu a fost realizat scopul legii penale reflectat în conținutul art. 2 Cod penal, deoarece avînd în vedere circumstanțele menționate, nu va avea loc corectarea condamnatului, existînd riscul comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni dat fiind faptul că nu va ispăși real o pedeapsă pentru decesul unei persoane, dar din contra va executa o pedeapsă prea blîndă, ducînd un mod de viață în societate care a și fost traumată în urma evenimentelor săvîrșite de ultimul.

A mai indicat că, în cazul infracțiunilor săvîrșite din imprudență, aprecierea conduitei persoanei vinovate depinde de atitudinea sa față de fapta comisă, față de victimă, de partea vătămată, de compasiunea ce o manifestă în privința ultimelor, cărora neintenționat, li s-au cauzat daune materiale și în special, morale, care nu mai pot fi recuperate.

3.1. Succesorul părții vătămate, Melkonean Maria, a atacat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui Malic Alexandru recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa de 5 ani și 4 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu admiterea acțiunii civile, încasîndu-se de la inculpat în beneficiul lui Melkonean M. a prejudiciului material în sumă de 55018,25 lei, a prejudiciului moral în sumă de 500000 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 3000 lei.

În motivarea apelului a indicat, că după accident partea vătămată Melkonean Astrik a decedat după aflarea sa în comă timp de jumătate de an.

Prima instanță a constatat căința sinceră a inculpatului, însă, această concluzie este greșită, deoarece la ședințele de judecată inculpatul nu avea remușcări de cele comise sau sentimente de retrăire, nu a discutat cu dînsa sau cu avocatul. Mai mult, Malic Al. a declarat în judecată, că prejudiciul moral este exagerat.

Consideră că la stabilirea pedepsei cu aplicarea art. 90 Cod penal, nu s-a luat în considerație că ea s-a prezentat de nenumerate ori în fața instanței de fond din or. Cantemir în or. Strășeni, deoarece partea apărării le amîna. În plus, în cadrul procesului de judecată cel puțin de 2 ori inculpatul a plecat peste hotarele țării, manifestînd indiferență față de cazul acesta. Faptul că inculpatul imediat după incident s-a căsătorit și la momentul de față are copil de 10 luni, demonstrează faptul lipsei retrăirilor pentru fapta groaznică săvîrșită de el. Astfel, succesorul părții vătămate, apreciază recunoașterea vinei drept o metodă de autoapărare pentru micșorarea consecințelor condamnării.

Referitor la acțiunea civilă, consideră că suma prejudiciului moral solicitat în sumă de 500000 lei nu este exagerată și este motivată. Prejudiciul moral a fost manifestat, atît prin suferințele psihice puternice, cît și prin faptul că acestea conțin pierderi enorme materiale în timpul aflării lui Astrik în comă, cheltuieli pentru medicamente, alimentarea specială, îngrijirea acesteia, precum și pomenile după deces în sumă de peste 100000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2015, pronunțată integral la 25 iunie 2015, apelul procurorului a fost respins, ca nefondat și admis parțial apelul succesorului părții vătămate Melkonean Maria, casată parțial sentința în latura civilă și pronunțată în această parte o nouă hotărîre.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

S-a încasat de la Malic Alexandru în beneficiul lui Melkonean Maria prejudiciul moral în mărime de 100000 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 3000 lei, în rest, pretențiile privind încasarea prejudiciului moral au fost respinse, ca neîntemeiate.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel și-a motivat soluția prin aceea că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și de drept, just a calificat acțiunile inculpatului conform învinuirii formulate, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și în această parte sentința nu se contestă.

Colegiul penal a conchis că sunt neîntemeiate argumentele apelanților privind blîndețea pedepsei stabilite inculpatului, cît și aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana a fost declarată vinovată.

Instanța a menționat că prima instanță corect a stabilit inculpatului pedeapsa prin prisma art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, de 5 ani închisoare, aplicînd aproape maximul pedepsei prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 4 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, suspendînd condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 4 ani.

De asemenea, instanța a menționat că la aplicarea pedepsei s-a ținut cont de gradul pericolului social al infracțiunii săvîrșite – inculpatul a comis pentru prima dată o infracțiune gravă din imprudență, de circumstanțele atenuante prezente în cauză, precum și de persoana inculpatului, că la locul de trai se caracterizează în exclusivitate pozitiv, a conștientizat fapta social periculoasă comisă și sincer s-a căit de cele săvîrșite, a recuperat parțial dauna materială succesorului victimei în mărime de 30000 lei și are intenția și dorește în continuare de a acorda ajutor pe viitor.

Colegiul a menționat că instanța de fond just a reținut circumstanțe atenuante ca recunoașterea vinei și căința sinceră în cele săvîrșite de inculpat, recuperarea parțială a

prejudiciului material cauzat, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, acceptarea examinării cauzei în baza art. 364/1 CPP, că inculpatul este tras la răspundere penală pentru prima dată, precum și faptul că nu se află la evidența medicului narcolog, faptul că inculpatul este tânăr, la început de viață familiară, are la întreținere soția și un copil minor de 10 luni, familia sa nou formată nu are spațiu locativ, inculpatul a transmis după accident familiei părții vătămate sume bănești în sumă de peste 30000 lei.

Circumstanțele menționate au permis instanței să concluzioneze că inculpatul poate fi reeducat fără a fi izolat de societate, astfel, la stabilirea pedepsei au fost respectate prevederile art. 61, 75, 76 Cod penal, art. 364/1 Cod de procedură penală, pedeapsa fiind stabilită în limita sancțiunii normei penale, ținându-se cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea și careva interdicții de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal nu au fost stabilite.

4.2. Referitor la acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material, Colegiul penal a conchis că aceasta urmează a fi admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă, deoarece probele de care dispune succesorul părții vătămate la moment, care nu au fost prezentate în prima instanță, ele nefiind cercetate de prima instanță, nu au fost prezentate părții apărării pentru a face cunoștință și să-și pregătească apărarea și să se expună asupra admisibilității lor, astfel urmează să fie examinate în procedură civilă. Totodată, instanța a reținut că prima instanță a admis integral pretențiile din acțiune, privind încasarea prejudiciului material solicitat în mărime de 55018,25 lei, din care 30000 lei au fost restituiți, achitați de inculpat, fapt recunoscut și de către succesorul părții vătămate și prin sentință s-a încasat restul 25000 lei, însă, în instanța de apel s-a invocat încasarea unui prejudiciu cu mult mai mare care nu a fost obiect al acțiunii civile în prima instanță.

Sub aspectul prejudiciului moral încasat de către instanță, Colegiul penal a considerat că suma de 75000 lei este neproportională cu suferințele cauzate succesorului părții vătămate, deoarece inculpatul a prejudiciat relațiile sociale cu privire la integritatea corporală și la viața persoanei, iar ca rezultat a survenit decesul lui Melkonean Astrik.

Astfel, la stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, instanța de apel a luat în considerație că prin infracțiunea săvîrșită inculpatul a determinat supunerea succesorului părții vătămate la suferințe psihice de excepție, pierderea irecuperabilă suferită de aceasta, astfel existînd raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de succesorul părții vătămate.

În acest sens, instanța de apel a admis parțial cuantumul prejudiciului moral solicitat de către succesorul părții vătămate, dispunînd încasarea a 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 3000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică din contul inculpatului. De asemenea, Colegiul a calificat cerința succesorului părții vătămate de încasare a prejudiciului moral în mărime de 500000 lei ca exagerată, ținînd cont totodată și de faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atît de gravitatea suferințelor cauzate, cît și de starea materială a inculpatului.

5. Procurorul a atacat decizia cu recurs ordinar la 09 iunie 2015, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu excluderea art. 90 Cod penal.

În motivarea cerințelor a invocat, că instanțele judecătorești la individualizarea pedepsei nu au ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de gradul prejudiciabil al

infracțiunii săvârșite, astfel neîntemeiat s-a aplicat art. 90 Cod penal, fiindu-i stabilită inculpatului o pedeapsă inequitabilă pentru infracțiunea săvârșită, ce nu va atinge scopul pedepsei penale.

5.1. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de avocatul Canțir Mihail în numele succesorului părții vătămate, Melkonean Maria, la 10 iulie 2015, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, pe motivul blîndeții pedepsei și neadmiterii integrale a acțiunii civile.

În argumentarea cerințelor a indicat că, instanțele judecătorești la individualizarea pedepsei inculpatului nu au luat în considerație prevederile art. 61, 75 Cod penal, astfel fiind stabilită o pedeapsă prea blîndă, care nu este proporțională și echitabilă cu scopul pedepsei penale, considerînd că neîntemeiat au fost aplicate prevederile art. 90 Cod penal, inculpatul nu a recuperat integral prejudiciul cauzat.

Instanța de apel neîntemeiat a respins demersul referitor la anexarea probelor ce determină cuantumul prejudiciului material cauzat, motivîndu-și soluția prin faptul că probele nu au fost examinate în instanța de fond și partea apărării nu a făcut cunoștință cu ele, astfel acțiunea civilă urma a fi examinată în conformitate cu art. 219 Cod de procedură penală. Instanța a încasat un prejudiciu moral inequitabil, disproporțional suferințelor fizice și psihice aduse succesorului părții vătămate și rudelor în rezultatul accidentului comis de inculpat, acesta pînă în prezent se eschivează de la achitarea prejudiciului material și moral.

6. Asupra recursurilor nu a fost depusă referință.

7. Judecînd recursurile ordinare, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărîri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar conform pct. 10) alin. (1) al aceluiași articol, în cazul cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În speța de referință, Colegiul penal susține că obiect al contestării hotărîrilor judecătorești, atît în instanța de apel cît și în instanța de recurs, a constituit revocarea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, care reglementează suspendarea condiționată a executării pedepsei la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență.

Deși la o primă vedere, în circumstanțele cauzei sunt întrunite condițiile necesare pentru a fi aplicată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, totuși instanțele urmau să efectueze o analiză mult mai complexă și minuțioasă a personalității infractorului urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii și numai în măsura în care s-ar fi dovedit că comiterea faptei se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa și că, pentru îndreptarea lui,

nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, or doar în aceste cazuri este incidentă instituția suspendării condiționate a executării pedepsei.

Așadar, datorită semnificației deosebite a impactului social pe care îl are săvârșirea în societate a unor astfel de infracțiuni, se are în vedere cele din domeniul transporturilor, nu pot fi valorificate în favoarea inculpaților ca și circumstanțe atenuante, circumstanțele personale ale acestora întrucât au lezat profund niște valori sociale concrete ocrotite de lege prin comiterea lor.

Relevante în sensul vizat sunt și argumentele recurențelor, precum că infracțiunea a fost comisă de inculpat dat fiind că acesta a admis un șir de acțiuni, neglijând cerințele legii, încălcând regulile circulației rutiere, care, în final, au dus la săvârșirea din imprudență a accidentului rutier cu decesul unei persoane, și anume lipsa competenței de conducere a mijlocului de transport, starea de ebrietate alcoolică ce a influențat comportamentul manifestat de inculpat.

Circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată inculpatului, determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra incorectitudinii aplicării pedepsei non-privative de libertate în privința lui Malic Al. Aceasta se statuează având în vedere că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală – viața și sănătatea persoanei, cu atât mai mult că aceasta a fost săvârșită în prezența altor factori declanșatori cum sunt, prezența stării de ebrietate a inculpatului – circumstanță care nu putea fi neglijată de instanțe la constatarea oportunității suspendării executării pedepsei.

În prezenta cauză, instanța de recurs, găsește întemeiate motivele recursurilor declarate și constată că concluzia instanțelor inferioare, precum că, corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal – condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, a fost una greșită, neîntemeiată și din aceste considerente o va exclude, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

Subsidiar la cele ce preced, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art. 90 Cod penal. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu suspendarea condiționată a executării ei.

În acest context, instanța de recurs relevă că, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Luând ca bază aceste prevederi și soluționând chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, *de jure și de facto*, instanța de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale și decide asupra cuantumului pedepsei care urmează a i se stabili.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Colegiul penal lărgit remarcă că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvîrșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvîrșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvîrșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvîrșirea infracțiunii.

Este important de specificat aici că cauza a fost examinată conform rigorilor stipulate în art. 364/1 Cod de procedură penală, după regulile speciale impuse de procedura simplificată reglementată de norma nominalizată.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului termenul de pedeapsă, prevăzut de art. 264 alin. (4) Cod penal.

Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, în perspectiva personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe un termen de probă stabilit de instanța de judecată.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, poate ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită și poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal constituie concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărîrea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicînd precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

Prin urmare, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite. Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de fond și cea de apel, se constată că la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatului, instanțele nu au avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61 și 75 Cod penal, nu au ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, *per ansamblu*, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

Astfel, instanța de recurs apreciază că modalitatea de executare aleasă în privința inculpatului, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările excepțional de grave produse.

Mai mult, Colegiul lărgit specifică că, așa cum rezultă din textul deciziei instanței de apel, aceasta și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului menționând că dînsul se poate îndrepta fără a executa real pedeapsa închisorii, ceea ce se consideră de către instanța de recurs drept o concluzie eronată, care nu poate fi menținută.

În atare situație, reieșind din cele relevate Colegiul penal lărgit statuează asupra faptului că în cauza supusă judecării, la etapa examinării apelului instanța a admis erori de drept prevăzute de pct. 6), 10) al alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și a individualizat eronat pedeapsa stabilită în privința inculpatului.

Prin urmare, rejudecînd cauza, instanța de recurs conchide că în privința lui Malic Alexandru, care a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 5 ani închisoare, urmează a i se stabili executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată, Colegiul lărgit specifică că, în speță, sunt respectate exigențele art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, privitor la neagravarea situației condamnaților, menționîndu-se că urmează a fi diferențiată noțiunea de individualizare a pedepsei de noțiunea de individualizare a executării pedepsei. Prin actul de individualizare a executării pedepsei cu suspendarea executării instanța pune pe cel condamnat în situația de „*condamnat cu executarea pedepsei condiționat suspendată*”.

În acest mod suspendarea condiționată a executării pedepsei se arată a fi o problemă privind executarea pedepsei dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Astfel, se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea acesteia.

Din considerentele menționate, Colegiul penal lărgit consideră că excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, nu poate fi considerată o agravare a situației inculpatului, deoarece nu s-a făcut o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a pedepsei stabilite în același sens.

Ca agravare a situației inculpatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt alineat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicare a

unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuă, situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare.

Cele menționate în alineatul precedent nu se referă la situația din speță, iar din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, recursurile declarate urmează a fi admise, cu casarea parțială a hotărîrilor judecătorești, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Referitor la argumentul avocatului Canțir Mihail în numele succesorului părții vătămate, Melkonean M., privind neadmiterea integrală a acțiunii civile, Colegiul penal relevă, că acesta a format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și instanța și-a motivat soluția în partea dată, expusă la pct. 4.2 din decizie, soluție, care este susținută și de instanța de recurs.

În această ordine de idei, instanța de recurs menționează că, succesorul părții vătămate ori avocatul acesteia, precum și alte persoane care consideră că li s-au cauzat careva daune materiale și morale, sînt în drept în ordinea procedurii civile, prin depunerea acțiunii civile, să-și apere dreptul lezat.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bolduratu Vasile și de avocatul Canțir Mihail în numele succesorului părții vătămate, Melkonean Maria, casează parțial sentința Judecătoriei Strășeni din 19 ianuarie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2015, în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală în privința lui *Malic Alexandru Nicolai*, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, prin care:

Malic Alexandru Nicolai se consideră condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal și i se stabilește pedeapsa de 5 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 4 ani.

Termenul de executare a pedepsei lui Malic Alexandru Nicolai se calculează din momentul reținerii acestuia.

În rest, dispozițiile hotărîrilor judecătorești se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru